

Bespreeknotitie van het afdelingshoofd Middelen voor het presidium van 18 oktober 2016

Onderwerp	:	Behandelwijze uitnamen uit reserves en voorzieningen
Agendapunt	:	
Bijlagen	:	nota reserves en voorzieningen
Status	:	ter bespreking en besluitvorming

Geacht presidium,

In de raadsvergadering van 10 mei 2016 heeft de raad het voorstel: Onderzoek naar de reserves en voorzieningen van de gemeente Schagen aangenomen. Ter uitvoering van dit besluit is de nota reserves en voorzieningen aangepast. De aangepaste nota treft u als bijlage aan.

Zoals u weet werkt de organisatie aan het lean maken van haar processen en wordt op allerlei niveaus onderzocht of werkwijzen éénduidig kunnen worden vastgelegd en indien mogelijk ook vereenvoudigd kunnen worden. In de vergadering van de commissie Ruimte van 29 augustus 2016 heeft de fractie van Jess verzocht om een notitie: "hoe om te gaan met de reserves en voorzieningen".

De raad heeft het recht van budget. Jaarlijks stelt de raad bij de vaststelling van de begroting de budgetten vast. Het vaststellen van de begroting is de kern van het budgetrecht van de raad. Het budgetrecht van de raad houdt in dat het college in principe alleen uitgaven kan doen en verplichtingen kan aangaan na toestemming of wel autorisatie van de raad. Met het vaststellen van de gemeentelijke begroting geeft de raad het college deze toestemming.

Naast de begroting heeft de gemeente nog reserves en voorzieningen.

Wettelijk Kader

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de belangrijkste voorschriften opgenomen met betrekking tot reserves en voorzieningen.

In het BBV (artikel 43) worden de reserves onderscheiden naar:

- de Algemene reserve, zijnde een reserve met een algemeen karakter, dus vrij aanwendbaar
- bestemmingsreserves, dit zijn reserves waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven. Tariefegalisatiereserves vallen ook onder de bestemmingsreserves

Reserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen waarvan de raad de vrijheid heeft de bestemming te wijzigen. Reserves behoren tot het eigen vermogen van de gemeente.

In het BBV (artikel 44) is aangegeven in welke gevallen er een voorziening dient te worden gevormd, te weten voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren;
- tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Een uitzondering hierop zijn de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek

- bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in volgende jaren. Deze voorschotten worden afzonderlijk onder overlopende passiva opgenomen (artikel 49 BBV);
- e. tevens is in het BBV bepaald dat voorzieningen niet worden gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, bijvoorbeeld vakantiegeld of pensioenverplichtingen.

Er is sprake van voorzieningen als bedragen worden afgezonderd om risico's waarvan de omvang redelijkerwijs kan worden bepaald in financiële zin af te dekken (sub 1a en sub 1b). Voorzieningen zijn ook afgezonderde vermogensbestanddelen die bestemd zijn om bijvoorbeeld fluctuaties in kosten op te vangen (sub 1c). Voorzieningen worden tot het vreemd vermogen gerekend, omdat er een verplichting tegenover staat.

In de nota reserves en voorzieningen is de volgende passage over het budgetrecht van de raad opgenomen:

Om het budgetrecht van de gemeenteraad op dit punt volledig tot zijn recht te laten komen zal het instellen van nieuwe reserves en voorzieningen alleen plaats kunnen vinden door middel van een raadsbesluit. In dit raadsbesluit zal in ieder geval tot uitdrukking moeten komen:

- ✓ het doel van de reserve of voorziening;
- ✓ indien mogelijk, de gewenste minimum omvang;
- ✓ de voeding van de reserve of voorziening;
- ✓ de looptijd.

Voor zover er niets anders is bepaald, is alleen de raad bevoegd om over de reserves te beschikken. Het college kan beschikken over de voorzieningen.

Tussentijdse wijzigingen in het aantal reserves en voorzieningen en de bestedingsvoorwaarden zullen uiteraard ook door de raad bekrachtigd moeten worden, **bijvoorbeeld** in het kader van de behandeling van de begroting en de jaarstukken.

Deze laatste zin geeft een mogelijkheid aan, maar schept niet de gewenste duidelijkheid richting de raad en de organisatie. Onderstaand voorstel geeft wel de gewenste duidelijkheid.

Voorstel behandelwijze wijzigingen reserves en voorzieningen gedurende een begrotingsjaar

Algemeen

1. Voorstellen over reserves (instellen, opheffen, wijzigen bestemming) worden ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Algemene Reserve

1. Toevoegingen en onttrekkingen aan of uit de Algemene Reserve lopen via de P&C-cyclus (begroting en jaarrekening).
2. Tussentijdse onttrekkingen gaan altijd via een raadsvoorstel, - en besluit.
3. Alleen bij calamiteiten kan afgeweken van punt 2. De raad wordt direct geïnformeerd via een raadsinformatiememo. Bij calamiteiten wordt de onttrekking formeel door de raad bekrachtigd in de eerst volgende financiële tussenrapportage.

Bestemmingsreserves zonder concreet achterliggend plan (dit zijn bijvoorbeeld de reserve aankoop kunstvoorwerpen en de reserve frictiekosten fusie)

1. Onttrekkingen gaan altijd via een raadsvoorstel, - en besluit.
2. Alleen bij calamiteiten kan afgeweken van punt 1. De raad wordt direct geïnformeerd via een raadsinformatiememo. Bij calamiteiten wordt de onttrekking formeel door de raad bekrachtigd in de eerst volgende financiële tussenrapportage.

Bestemmingsreserves waar bij het vaststellen van de begroting al een onttrekking is geraamd voor een specifieke benoemd doel (bijvoorbeeld de reserves buitensportaccommodaties en dorpshuizen).

1. Afwijking zowel naar boven als naar beneden worden verwerkt in de eerst volgende financiële tussenrapportage.
2. De raad wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd via een raadsinformatiememo.

Voorzieningen

1. Bevoegdheid van het college
2. Verwerking in de eerst volgende financiële tussenrapportage.

De Auditcommissie heeft op 3 oktober 2016 positief geadviseerd

Vervolg

Na uw instemming met het voorstel "behandelwijze wijzigingen reserves en voorzieningen gedurende een begrotingsjaar" wordt de behandelwijze opgenomen in de eerst volgende financiële tussenrapportage (geagendeerd voor de raad van 13 december a.s.) en gecommuniceerd met de medewerkers.